Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

HE68/2016 vp

Asiantuntijalausunto Hallituksen esitykseen alkolukkolain sekä ajokorttilain muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan alkolukkojen hyväksymistä ja käyttöä tieliikenteessä sääntelevän lainsäädännön uudistamista. Kumottavien erillislakien (*alkolukon hyväksymisestä liikenteeseen annettu laki, valvotusta ajo-oikeudesta annettu laki sekä alkolukon käytöstä koulu- ja päivähoitokuljetuksissa annettu laki*) tilalle esitetään säädettäväksi uusi alkolukkolaki. Ajokorttilakia esitetään täydennettäväksi alkolukolla valvottua ajo-oikeutta koskevilta osilta.

Esitetty malli useiden lakien kokoamiseksi yhteen alkolukkolakiin selkeyttää sääntelyä ja on kannatettava.

Rattijuopumusten ennalta estäminen on yksi tärkeimmistä liikenneturvallisuustyön muodoista. Rattijuoppojen osuus kuolemaan johtaneissa liikenneonnettomuuksissa on huomattava. Rattijuopumuksen uusimiseen syyllistyy noin 30 prosenttia kiinni jääneistä. Alkolukolla on estetty tehokkaasti rattijuopumuksia ja erittäin todennäköisesti vähennetty alkoholista aiheutuneita liikennevahinkoja.
Alkolukkojen käytön lisäämiseen voidaan merkittävästi vaikuttaa rattijuopumusrikosten ajokieltoaikojen pidentämisellä. Rattijuopumusrikokseen syyllistynyt valitsee nykyään usein mieluummin lyhyen ajokiellon kuin pitkän alkolukon käyttöön velvoittavan ehdollisen ajokiellon.
Lisäksi terveysperusteisen alkolukon käyttöä pitäisi saada lisättyä merkittävästi ja ohjeistukset lääkäreille alkolukon suosittelemisesta pitää saattaa kuntoon.

Koulu- ja päiväkotikuljetusten alkolukkojen ongelma on ollut, ettei laite vaadi ajonaikaista puhallusta. Poliisin tietoon on tullut tapauksia, joissa aamulla on lähdetty ajamaan selvänä liikenteeseen ja suistuttu myöhemmin alkoholin vaikutuksen alaisena tieltä. Näissä tapauksissa alkolukko on toiminut oikein, mutta ei ole estänyt rattijuopumusta, koska autoa ei ole pysäytetty yli 45 minuutiksi, eikä laite ole vaatinut uutta puhallusta ennen ajoon lähtöä. Näiden kuljetusten osalta alkolukon vaatima uusintapuhallus merkitsisi parannusta rattijuopumusten ennaltaestävyyteen. Vaikka ajon aikaista uusintapuhallusta ei näissä kuljetuksissa vaadittaisi, niin aikaa pysäytyksen jälkeisen puhallukselle olisi tarve lyhentää.
Käyttötietojen keruusta luopuminen on ongelmallista ja tarkoittaa käytännössä sitä, etteivät viranomaiset saa jatkossa tietoonsa, onko alkolukkoa käytetty oikein; onko sitä käytetty ollenkaan; onko alkolukko asennettu oikein; onko siihen asennettu ylimääräisiä virtakytkimiä; mäkistartit ja muut

POLIISIHALLITUS
Asemapäällikönkatu14, PL 22, 00521 HELSINKI
kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi
Puh. +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780

ajoneuvon käynnistykset tai käynnistysyritykset jäävät huomioimatta; tieto alkolukon estämistä käynnistyksistä; alkoholin nauttimista ajon aikana. Käyttötietojen tallennusta ei voida korvata muulla tavalla liikenteen valvonnassa. Liikenteen valvontaa suorittavilla poliiseilla ei ole riittävää teknistä asiantuntijuutta arvioida sitä, onko alkolukko asennettu oikealla tavalla, onko siinä ylimääräisiä kytkimiä tai onko sitä muulla tavalla manipuloitu tai onko henkilö käyttänyt sitä lainkaan. Kyseessä ei ole myöskään sellainen asiakokonaisuus, jonka kouluttaminen poliisimiehille olisi tarkoituksenmukaista.
Esityksessä on myös valvontatietojen poistamisen tueksi vedottu uusiin valvontakeinoihin, joista esityksessä on mainittu rekisterikilven luku-, video- ja kameralaitteisto (Revika). Laitteen hyödyntäminen tässä käyttötarkoituksessa ei ole lainsäädännöllisesti mahdollista eikä oikein priorisoitua. Laitteen hyödyntämisessä olisi tärkeämpää saada ajoneuvorekisteristä tiedot kaikista rattijuopumukseen syyllistyneistä ja hyödyntää ensisijaisesti niiden henkilöjen ajoneuvotietoja, joilla ei ole alkolukkoa.

Ajokorttiasioiden toimivallan siirron keskeisenä tarkoituksena oli, että Liikenteen turvallisuusvirasto myöntäisi ajokorttiluvat ja ajokortit sekä eräät kuljettajalta vaadittavat lisäluvat, joissa toimivalta on nykyisin poliisilla. Tarkoituksena oli myös, että poliisilta siirtyvät kaikki ajokortteihin liittyvät maksulliset lupaprosessit. Myös valvottua ajo-oikeutta koskevaa prosessia tulisi suunnitella siitä näkökulmasta, että toimivaltaa siirretään Liikenteen turvallisuusviraston suuntaan etenkin silloin, kun tuomioistuin määrää valvotun ajo-oikeuden. Alkolukon puhallusilmamäärän alentamiseen liittyvä lääkärintodistus pitäisi esittää Liikenteen turvallisuusvirastolle eikä esityksen mukaisesti poliisille.

Automaattisesti päivittyvä allekirjoitusfraasi. Älä poista tätä kenttää, jos allekirjoitat asiakirjan sähköisesti.

Liitteet

Jakelu Jakelun mukaan

Tiedoksi Poliisijohtaja Jyrki Wasastjerna
Poliisijohtaja Tomi Vuori
Poliisijohtaja Timo Saarinen
Poliisiylitarkastaja Samppa Holopainen
Poliisiylitarkastaja Niina Uskali